

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 3 Septembre de 1916.—Núm. 153.

Als republicans de Catalunya

Alhora augusta en que'ls destins de l'Humanitat se refonen en el gresol on s'abranden les organitzacions caduques; al escalf d'aqueixa foguera immensa que manté al mon recelós, pero també esperançat, per l'espendor dels seus esclats de llum i les explosions de viva energia insospitada, el poble republicà de Catalunya no té dret a seguir per la dolorosa via del renunciament ni pot veure impassible l'anulació del seu esperit, sempre adelarat d'afermarse progressiu, amb els ulls fets en el pervindre.

I es precisament ara que aixequem la veu, quan els partits avençats d'Espanya, se troven desorientats i orfes de guia, a l'hore de les vergonyoses desercions més que mai inmotivades, perque mai com ara la Monarquia i'ls partits del règim han mostrat més culpable obstinació en seguir els vells procediments de nepotisme polític, de menyspreu dels alts interessos nacionals, malgrat oferir-nos avui el mon sencer un temptador exemple de general renovació de métodos i fins de principis de govern.

Entregats els cabals públics a la voracitat de les grans empreses que compten amb la docilitat dels redactors de la *Gaceta*, mentre'l poble famolenc pensa en la trista emigració com a última esperança, o dóna, inútil, la preuada sang pel domini d'estranyes ferres que altres exploten; cruixint les espatlles del ciutadà laboriós sota'l pes de les nacionals despeses que l'aristocràtica vagancia no ajuda a soportar; agonitzant el treballador, els brassos lligats per forçosa vaga, mentre'ls camps desolats de mitja Espanya esperen ser feconds amb un treball que se'ls hi nega; abandonada l'educació nacional, que no més se preté fer efectiva en pomposos florilegis retòrics; cada dia més potentes i nombroses les infecondes associacions religioses, arma paorosa per a la dominació dels esperits i l'absorció fraudulenta de les grans herencies amb que s'enriqueixen, amparades per un poder públic que diu exercir les seues funcions en nom de la democracia; ni un sol dels tradicionals obstacles ha sigut remogut, sino mes bé consolidat; i en aqueixa enganyosa paradoxa ens hi sembla trovar la principal causa de que hagin desertat dels baluards republicans les insegures conviccions, les pecadores cobardies i les ambicions deshonestes.

Per altra part, ja fa temps, massa temps que, malgrat el daltabaix que sufri l'Estat espanyol amb la pèrdua de les colonies, que semblava una apremiant invitació a rectificarnos, cap problema s'ha presentat tan inquietador, cap tan constantment enèrgic com el que planteja Catalunya amb l'afirmació de la seua personalitat colectiva, com si fos aquesta la única cèlula viva del cos extenuat i exànim de la nació.

Amb quina excusa, republicans, i en nom de quins sagrats interessos podem desconéixer la realitat i la força democrática d'aquest element gairebé únic de vitalitat, en un poble com l'espanyol que perilla morir d'anèmia d'ideals? Ni'l problema dinàstic, ni'l desastre de la nostra dominació americana, ni la qüestió constitucional, ni la despoblació desangradora, ni l'angoixanta aventura marroquina, ni l'abusiu privilegi rel-ligiós, ni la irritant injusticia tributaria ni, sisquera, l'amenassa terrible de la fam que creix de dia en dia, han pres estat dins de la consciència nacional. ¿I hem de menyspreuar nosaltres, homens de conviccions democràtiques, fills de la opinió popular, aquesta espurna de foc, aquet viu raig de llum que pot servir després per a anar

encenent la flama de la consciència pública del nostre pais, agònic amb les quatre centuries d'intolerancia clerical i d'absolutisme polític?

El Progrés es la evolució universal dels sers presidida pel lliure impuls de la voluntat humana. I nosaltres, del progrés impenitentment enamorats, volem l'expressió d'aquesta voluntat ben garantida en l'individu i en les colectivitats; i més, encara, molt més en el nostre tràgic cas en que floreix, solitaria, en la tenebrosa foscó del fossar espiritual de Espanya. No posarse al costat de Catalunya asedegada de vitalitat, es seguir cavant la tomba de l'ànima de la nació.

La llibertat del mon sols será possible per l'armònica convivència de tot un sistema d'autonomies. Ni pobles oprimits per un déspota omnipotent, ni l'home esclau dins d'Estats dominadors. Nostre lema té de ser: Homes i pobles lliures en la lliure Humanitat que avença...

Poble català: si sents la fretura de viure, no pots desinteressarte de l'acció que anem a emprendre per a que Catalunya manifesti sa tradició republicana, son esperit lliberalment autonomista i sa orientació vers les reivindicacions de justicia social del proletariat internacional.

Veusaquí, doncs, perque't eridem novament, poble republicà de Catalunya, disoltes ja, febles o be insuficients les organitzacions que fins ara han existit, per a que t'ajuntis a nosaltres i abraçats en l'amor a la República i a la plena autonomia de Catalunya, pugnem tots constituir un organisme robust i ben orientat que vingui a cumplir, en moments tant trascendentals per a l'evolució dels pobles i per als principis que han d'informar demà la seva vida, la missió que les circumstancies li imposin.

Volem saber, republicans de Catalunya, homes i organismes, si voleu ésser amb nosaltres per aquesta obra; i vos demanen que, amb la sinceritat que'l vostre patriotisme us aconselli, ens diguen si esteu disposats a la constitució d'una nova organització política quines orientacions fonamentals siguin:

Primera. Afirmar resoltament la nostra fe indestructible en la Democracia i en la República; en la llibertat dels homes i dels pobles, desplegant la bandera d'aquets ideals, i anant a l'acoblament a Catalunya de les forses republicanes.

Segona. Recullir el fet Catalunya-Nació i incorporar-se totes les aspiracions del vivísim i palpitant problema català per a que aquest no's desvi del sentit amplament generós i progressiu que ha de tindre.

Tercera. Manifestar el desitj de col·laborar amb els republicans de les demés regions d'Espanya, buscant el major nombre de punts de coincidència per a tot quan afecti a problemes d'ordre polític, social, económic i rel-ligiós.

Quarta. Fer que l'actuació d'aquesta nova organització tingui un sentit pràctic, atemperant-se en cada moment a les circumstancies, i cuidant més que de crítiques sistemàtiques a l'obra dels altres partits, de fer afirmacions clares i definides, tasca propia i constant, democrática i socialitzant.

Quinta. Celebrar, arribada que sigui l'hora oportuna, una Asamblea del poble republicà de Catalunya, per a constituir el nou organisme, i donar-se la seva llei de vida, i norma d'actuació.

Sexta. Constituir un directori poc nombrós i un Secretariat amb montatge modern que haurán de cuidar de l'orientació, organització i enfortiment de les forses acoplades.

Poble Republicà de la nostra terra:
Per la llibertat de Catalunya i per la reconstitu-

ció i salvament d'Espanya dins del règim republicà acut a la nostra crida i vine a demostrar que ideals, com els nostres, que viuen encarnats en la realitat i tenen la sanció de la ciencia, de la justicia i de la dignitat del llinatge humà, no sols son immortals, sino que, per llei de sa naturalesa, no poden deturar el seu camí ascensional ni les fallides dels mals pastors, ni les ilusories minves d'un estat d'opinió que no demana, per a manifestarse com es, altra cosa que una actuació viva i constant amb homens que sàpigam encarrillar-lo amb el seny, l'honor i l'ardidesa de qu'es mereixedor.

Lleida 1 Septembre 1916.

Juventut Republicana de Lleida.—Gabriel Aomar, Publicista.—Josep Mestres, Conceller de la Mancomunitat.—Unió R. N. de Tarragona.—*Bages Ciutat*, diari de Manresa.—Marcelí Domingo, Diputat a Corts.—Centre Republicà de Mollerusa.—Vicent Folgado, Diputat Provincial.—Centre R. Autonomista de Vilafranca del Panadés.—Francisco Layret, Advocat.—*Las Circunstancias*, diari de Reus.—Alfred Pereña, Conseller de la Mancomunitat.—Valentí i Camp, Publicista.—Pere Lloret, Diputat Provincial.—Jesús Pinilla, Advocat.—Maciá Guarro, Diputat Provincial.—Bloc Republicà Autonomista.—Magi Isern, Diputat Provincial.—*RENOVACIÓ*, setmanari Republicà de Tarragona.—Ateneu Republicà del Districte II de Barcelona.—Antoni Estivill, Diputat Provincial.—Centre Federal de Roses.—J. Vidal i Valls, Advocat.—Lluís Companys, Periodista.—Joventut N. R. del Districte II de Barcelona.—Agrupació R. A. del Districte IV de Barcelona.—Martí Inglés, Conceller de la Mancomunitat.—R. Pallejá, Publicista.—Manuel Pereña, ex-Diputat a Corts.—Joaquim Forcada, ex-Diputat Provincial.—Ateneu «Almirall» del Districte VI de Barcelona.—Joventut U. R. del Districte VII de Barcelona.—*El Ideal* diari Republicà de Lleida.—J. Serra i Constansó, ex-Diputat Provincial.—Manuel Serrat, Regidor de Barcelona.—Joventut R. N. del Districte VI de Barcelona.—Manuel Verni, ex-Diputat Provincial.—Antoni Marsá, Advocat.—Dr. Humbert Torres, Regidor de Lleida.—Dr. Pelai Vilanova.—Centro U. R. del Districte VII, de Barcelona.—Lluís Ametller, ex-Diputat provincial.—Josep M.^a Pi i Suñer, Advocat.—Miquel Palau Simó, metje.—Ateneu Llibertat, del Camp del Arpa.—Centro N. R. de Manresa.—Junta Municipal N. R. de Manresa.—Joventut R. N. de Barcelona.—Ramón Riu Vendrell, Diputat Provincial.—Albert Bastardas, Diputat Provincial.—Centre Republicà del Districte II de Barcelona.

Haventse constituït provisionalment «Joventut Republicana de Lleida» en comissió organitzadora dels treballs preparatoris per a l'acoblament de les forses republicanes de Catalunya, a dita entitat podrán enviar-se les adhesions personals i colectives dels qui simpatitzen amb la finalitat d'aquesta nova actuació política.

Al objecte de propagar els ideals exposats en el manifest i al mateix temps preparar a l'opinió republicana per a la celebració de l'Assamblea que ha de tenir lloc proximament, s'organitzaran una serie de mitins en diferents comarques de Catalunya.

S'iniciarà aquesta campanya amb un gran acte públic que tindrà lloc a la ciutat de Lleida al próxim dia 8 de Septembre i en el que hi pendrán part els capdevaners del moviment.

AMOR LLIURE

MAI cap notícia, continguda en poques línies, m'ha causat pena tan fonda com la que acabo de llegir en un diari:

«X. X. ha sigut condemnat a sis anys de presili per bigamo.»

Reflexioném. La llei tolera, i la societat consent, la bigamia i fins la poligamia entre'ls solters i també entre'ls casats amb la única condició que aquets sols tinguin legalitzada una sola unió conyugal. Si un home es casa amb més d'una dona o una dona amb més d'un home, allavors incurreix en la pena de sis anys de presili per cada nou matrimoni legal. Es a dir, signes solter o sigues casat, legalment una sola vegada, i aixís podràs exercir impunement la bigamia i fins la poligamia.

No ho enteném. Com no enteném que un home pugui matar, robar o assassinar i guanyar la gloria del cel, si's confessa avants de morir. Si no's confessa sufrirà les penes eternes del infern. (¿No es aixís senyors catòlics, apostòlics i romans?)

Confessem la nostra ignorancia. Per nostre humil criteri es tan homicida, lladre o assés, i, per lo tant mereixedor de pena, el que's confessa com el que no's confessa. Per nostre humil criteri es tan bigamo i poligamo, i, si aixó es punible, mereix castic, el solter, com el que té legalitzada una sola unió sexual, com el que té legalitzats diferents matrimonis.

Si es punible per uns que ho sigui per els altres. Si per uns no es mereixedor de castic que tampoc ho sigui per ningú.

Ja's diu que després d'aquesta guerra, l'Alemanya autoritzarà la bigamia i la poligamia en totes ses formes, amb legalitzacions conyugals o sense. Si a l'Alemanya no serà punible la bigamia i la poligamia, ¿perqué ha de ser-ho en altres països?

Está plé de contradiccions tot lo que's refereix a les relacions entre l'home i la dona, i principalment, en lo que s'anomena la moral.

Posaré alguns exemples. Es molt fi i altament correcte que un home besí la má a una dona. En canvi un petó a la cara es immoral, es un delict. ¿No son parts d'un mateix cos humá la má i la cara? En els grans teatres les senyores se presenten tan escotades que mitj cos els hi queda descobert. Si anessin pels carrers amb els mateixos vestits serien condemnades per atentat a la moralitat. ¿No es tan públic el carrer com el teatre? S'admiran públicament quadros i escultures representant a dones i homes nuets; pero no s'admet que una dona o home se presentin sense roba; ¿perqué lo que está permes en el retrato no ha de ser-ho en l'original? A Dakar, port francés de l'Àfrica occidental, en el que hi fan escala molts vapor que van i venen d'Europa a Amé-rica, els indígenes van pels carrers nuets de pel a pel. Els viatgers no protestan ni fan escarafalls.

¿Per qué ha de ser correcte a l'Àfrica i immoral i delictuós a Europa? ¿Quantes morals hi han?

Parlem ara dels fills. Son lligítims els nascuts de matrimonis legals. S'anomenen illegítims els nascuts fora del matrimoni legal. Als primers la llei els ampara amb tots els drets: manutenció, vestuari, educació, herencia, ús dels apellidos dels pares, etcétera. Als illegítims exclusió absoluta de tot dret. ¡Tremenda injusticia! ¿Acás un fill pot escullir la matrin i'l pare que l'ha d'engendrar? La culpa dels pares ¿per qué fer-ne responsables als fills igno-rens? Els hi diuen fills del crimen. ¿Crimen el fruit de l'amor? ¿Crimen el haverse estimat dos sers humans? I per refinament de crueltat aquets fills, mal anomenats illegítims, han de dur tota la vida el padró d'ignominia, l'estigma de no usar cap apellido: *Joan, Josep, Ramón, Expósit*. ¡Es horros! ¡Es abominable!

Si l'amic Pepito Masalles continúa essent Director de la Casa de Beneficencia de Tarragona, jo que conec els seus bons sentiments, li propono que solucioni aquest horrible mal. Que posi apellidos als asi-lats baix la seva direcció. Amb llei o sense llei. Si aquesta no ho té previst, que aixequi un acta amb dos testimonis. Si no trova apellidos per posar, que els hi posi el meu. Queda amb molta satisfacció au-

toritzat. I si precisa poders notariais amb gust els hi enviaré. Per damunt la llei escrita devem posar els homes de bona voluntat la llei humana de no permetre que sers ignocents tinguin que, forçosament, pregonar al mon el seu origen de pares desconeguts. Nó, nó. Tots som fills de pare i mare. Tots devem usar nom i apellidos. Donats o inventats, es igual. Lo esencial es que quan a un ser humá se li preguntí pel seu nom i apellidos no haigi de passar per la vergonya de contestar: *Joan, Josep, Ramón, Expósit*.

¿Què no's diu de la dona soltera que té un fill? Tot l'afront, tota la deshonra recau sobre d'ella. Pel pare es un títol de vanagloria, la major part de vegades. Per a ella es un obstacle per casar-se amb un altre home. La societat exigeix que la novia sigui verge. En canvi, la mateixa societat trovaria altament ridícul que'l nuvi ho fós. ¿Per qué tan injusta desigualtat?

¡La virginitat de les dones! També amb aixó hi ha dues morals. Al Japó, encare no fà cent anys, els pares acompanyaven les seves filles de catorse a quinze anys a les cases de prostitució, d'aont no sortien fins haver trovat marit. (1) En altres pobles d'Assia encare subsisteix aquesta costum. Hi ha, doncs, dues morals: una a l'Assia i l'altre a Europa.

També es un impediment, avui, pel matrimoni el grau de parentiu entre'ls nuvis. La llei i l'Església no permeten els matrimonis entre germans. Els catòlics, apostòlics i romans creuen com dogma de fe en l'existencia d'Adán i Eva. En canvi, no consideren immoral que'ls germans, fills d'Adán i Eva, se casessin. Com tampoc consideren immoral el matrimoni entre fills de germans, si s'ha comprat la *dispensa* a Roma. Es a dir, que si no's tenen diners per a comprar la *dispensa*, el matrimoni no pot efectuar-se. ¡Sants diners!

Se diu, també, que l'unio conyugal entre germans degenera la raça. Un autor sur-americà que ha fet seriosos estudis, amb les degudes comprobacions, afirma que'l matrimoni entre'ls més consanguíneos augmenta en els fills les bones qualitats morals i físiques dels pares i de la mateixa manera augmenta també els seus defectes. En que no tinguesin defectes, doncs, els pares, tindria que ser el seu únic impediment. Tots coneixem fills de cosins germans sanitosos, robusts i intel·ligents. Entre'ls Incas al Perú, avants del descobriment d'América, els matrimonis tenien que fer-se entre parents i l'emperador amb una de ses germanes. (2) No per aixó va degenerar la raça. Els emperadors van ser casi tots de gran inteligencia i'ls Incas la raça més civilitzada d'América.

Per a efectuar-se les unions conyugals no tindria que existir altre llei que'l mútuu consentiment. No hi hauria aixís la monstruosa divisió de fills lligítims i fills illegítims. Quan no hi hagués mútuu asentiment, es a dir, que l'enamorat fos un sol, aquest tindria que dirigir els ulls cap un altre part o bé entraria allavors el *do ut des* dels romans. Recordo en aquest sentit un *qüento baturro* que'm va fer molta gracia i que no deixa de tancar una sana filosofia.

El *qüento* es aixís:

Vivia en un poble d'Aragó un matrimoni que per fruir de completa felicitat sols l'hi faltava una cosa: tindre un fill.

Lo que durant els tres primer anys de matrimoni sols va ser un desitj, va convertir-se després, pel marit, en una ferma mania.

Un dia va dir a la seva muller:

—*Mia*, Pilara, molt t'estimo, però si en lo que *quea* d'any no pareixes un *crio*, jo no visco més amb tú. *Mos aseparemos pa siempre*.

La dona, que molt estimava al seu home, vinent la felicitat desfeta, va pendre una resolució. Aprofitant un viatge de dos dies del seu marit, va cridar a un jove del poble, qui amb tres anys de matrimoni ni ja tenia quatre fills i li va explicar la situació desesperada en que's trobava, pregant-li la fés mare. El jove va negar-se, perque no volia fer una traició a un amic. Ella va replicar-li que no era cap traició, ans al contrari, que era un favor del que depe-

nia la felicitat del seu amic, i, com encare duptava, va decidirlo oferint-li en pago una *fanega* de blat. *Crio* fet, *fanega* pagada. Va acceptar el jove i al cap de nou mesos la *baturra* va ser mare d'un noi. El *baturro* estava boig d'alegria. Fins que un dia la Pilara arrepentida de la traició va dir-li al seu marit:

—*Mia*, Joan, el *crio* no es teu.

—¿Com que no es meu? ¿No l'has portat tú al mon?

—Si, però...

I la pobre dona va contarli tot lo ocorregut.

—¡Matam! va dirli plorant.

—I ¿perqué t'hi de matar?

—Per que t'hi *engañao*; per que el fill que creies nostre no ho es.

—¡Recontra! ¿Com s'enten que el *crio* no es nostre? ¿No vas pagà per ell una *fanega* de blat?

—¡Si que la vaig pagar, sense faltar un grà!

—*Rediez*, dons si l'has pagao, el *crio* es nostre i ben nostre!

Si la *baturra* hagués caigut baix les urpes de la *sacrosanta* llei escrita hauria sigut condemnada per adúltera i'l fill considerat adulteri. Baix la llei humaníssima de l'amor lliure queda del tot absoluta.

¡Absolvem coralment a tots els sers humans que sense jutjes ni capellans, sense egoismes, sense mirres del dot ni cap altre conveniencia, s'uneixen lliurement portats per les ansies de l'amor redemptor que'ns inspira la nostra mare natura!

¡No permetem que la llei ni la societat execrin als fills de l'amor lliure. ¡Estimem-los! ¡Rehabilitem-los!

P. REDÓN.

Buenos Aires, 24 Juliol de 1916.

Visió Apocalíptica

D'aquell reialme sols runes queden. Els florons i les diademes de la corona imperial destilen sang.

Deserts els pobles, devastats com si el Nirvana hagués planat sobre d'ells, tant sols la mort cavalca fatídica per l'entorn.

El rei ambiciós i el primogènit sarcàstic contemplan astorats la seva obra i en el rictus de ses boques s'hi dibuixa una mueca horrible, vessanta d'ironia.

Els somnis de grandesa omnimoda, cobejada en jorns de deliri com una llosa de plom gravita sobre pare i fill aixafant-los.

Cains de la seva rassa exilada, ressona en sos cranis el brugit de milions de gorjes que'ls maleeixen; son les veus dels seus, les sangnantes desferres del cataclisme.

La tragedia s'ha coronat i pare i fill marxen. El seu éxode serà un torment, puix cada pam de la terra que petjen es un record de la seva obra; i nous jueus errants, no esperin trobar en el seu romiatge un Jordá que'ls purifiqui, ni un Tabor per transfigurar-se, la Humanitat dúu plasmats sos rostres en lo mes pregon de l'ànima i l'estigma amb que estan sagellats no se esborrarà jamai.

R. H. M.

LA CARAVANA

ELS nostres polítics s'han aficionat tant a la política espanyola, s'han endinzat tant en la seva acció, hi tenent posada tanta fé, que malgrat renegar de la política madrilenya, s'hi senten en absolut atrets. Tot el seu moure's actual respón a la política d'enlluernament, de ficció, que'ls polítics espanyols han implantat i d'ella s'aprofiten.

Bé'ns en parlen prou de la corrupció del Madrid polític; bé'ns en expliquen de cassos monstruosos de l'actuació d'aqueixa política que diuen combatre; pero, com imantats, no saben seguir altre viarany,

(1) Pi i Margall. «Cartas íntimas». Pág. 67.

(2) Pi i Margall. «Cartas íntimas». Pág. 64.

i els polítics catalans se troben atrets per l'encantament d'aquella política.

De tots, els regionalistes són els que més s'hi entusiasmen. Amb la política a l'espanyola perdren les eleccions municipals a Barcelona l'any que les guanyaren els nacionalistes republicans, i amb aquesta mateixa política han estat en diverses ocasions a punt d'anular-se com a força política catalana.

No cal tenir molta memòria per a recordar les seves campanyes dedicades a la conquesta política d'Espanya, les seves conferències a altres anomenades regions, i el seu fracàs més absolut, puix que quan arribà l'hora de collir-ne els fruits, se trobaren amb gent contrària, overtament hostil, a tot arreu on havien anat a predicar.

Convençuts del seu erro, o convençuts de que'ls demés s'adonaven de l'ineficàcia d'aquella política, idearen les festes anomenades d'Unitat Catalana en les que proclamaren principis radicalment nacionalistes i on afirmaren que feien una rectificació absoluta de la seva política.

Açó digueren, i als pocs mesos emprenen novament l'acció de conquesta de l'Espanya, amb la diferència que als actes d'ara els hi donen un aspecte teatral, potser per a fer créure en una major esperança d'eficàcia en els resultats a obtenir.

Cal ésser molt optimista per a créure en resultats benefactors d'aquella anada de la caravana regionalista a Galícia. De cara als fets, no perdent la memòria, formant clar concepte de les coses, havem de convenir que la caravana potser recullirà molta admiració de la gent senzilla de les pagesies gallegues, però que la seva eficàcia serà de resultats tant nuls com totes les anteriors actuacions regionalistes encaminades a conquerir Espanya, des den Polavieja ençà.

Les coses en son lloc

LA Reconquista en son darrer nombre passat no sap com surtir ben airada del error comès pels seus regidors de anar contra la compra del fotòmetre. En dit article aludeix a nostres regidors, especialment al senyor Lliteras, que diu que a la comissió que's va celebrar va assentir que amb el fotòmetre de la fàbrica era suficient; i que ara es tot lo contrari.

Es natural que'ls senyors Lliteras i Piñol al comprovar-se que l'aparell de la fàbrica no's podia treure's del local, que insistiguessin amb la compra per part de l'Ajuntament. Això, senyors de *La Reconquista*, es prova de bona administració i bon règimen. No son com vostés, que tan blasonaven quan eren de la Popular, contra la fàbrica i ara consenten que'ls conservadors els hi tapin la boca i la Canadència els lligui de peus i mans i així queden de cos present. R. I. P.

¡Visca el tradicionalisme!

De l'Ajuntament

Sessió del 28 d'Agost

PRESIDEIX l'Orovio; amb assistència de 15 regidors.

Llegida l'acta, en Prat demana que consti que en Nadal va pronunciar aquelles paraules perquè en Nin el va interrompre.

Com que això es una verdadera garrafada, es promou un escàndol entre els regidors de les minories i el públic, al veure el cinisme den Prat.

En Nin demana la paraula per a dir que lo que ha manifestat en Prat es una calúnnia, doncs el que va interrompre va ésser en Nadal.

En Vallvé fa una enèrgica protesta de lo manifestat per en Prat, i diu que d'aquí en endavant l'Ajuntament haurà de tenir un notari per a donar fe, doncs la fe del secretari aqueixa majoria la trepitja.

En Lliteras també manifestà que la majoria

VOL VOSTÉ AUMENTAR SA CLIENTELA?

No perdi temps i vaigi o escrigui avui mateix a la casa

Esplugas

CREU CUBERTA, 32, (Hostafrancs) BARCELONA

fent un bon encàrrec de XAROPS, HORXAIES i SODES de sa fabricació. No té rival en el mercat, per sa elaboració esmeradíssima, feta amb els millors sucres i per sa presentació irrefutable.

prescindeix de l'honoradesa de la consciència per a obrar per la forsa dels vots.

En Nadal no sab com dir lo que no pensa i el públic es cuida de no deixar-lo parlar.

En Cavallé diu, que com que no va assistir a la sessió passada se abstrindrà de votar i surt del saló; igual ho fa l'Ollé.

Voten per la veritat en Nin, Lliteras, Rimbau, Vallvé i Piñol.

En un dictàmen de la sessió passada respecté a les «Aigües de Reus» demanant una pròrroga, s'entaula una discussió que intervenen en Vallvé, Nin i Vallhonrat; la majoria no vol que torni a la Comissió i passa a votació; votant a favor en Nin, Lliteras, Piñol, Cavallé, Rimbau i Vallvé.

Amb el dictàmen que fa referencia a la concessió d'una creu honorífica per al rei d'Espanya, voten en contra en Nin, Lliteras, Piñol i Cavallé.

Acavat el despatx del dia, és presentada una proposició firmada per totes les minories presents, declinant totes les responsabilitats que puguen recaure, per el acort de no donar a la empresa «Aigües de Reus» un nou plas.

Per unanimitat es pren l'acort de telegrafiar a l'Ajuntament de Girona adherint-se a la protesta pels fets ocorreguts el 19 de Agost.

En Lliteras, fa un preg a la presidència perquè la empresa del llum compleixi el contracte, doncs el llum que dona es del tot deficient.

En Vallvé, aplaudeix el preg den Lliteras i demana que per la sessió vinenta es dongui una contesta respecta a les gestions que hagi fet l'Alcaldia.

En Nin, fa un preg perquè la Comissió de Foment estudiï la manera de donar linia a un pati del carrer de Estanislao Figueras, ja que el propietari regala a l'Ajuntament una parcela de terreno.

A les vuit és acavada la sessió.

NOVES

El Secretari del Comité de Barcelona de la Companyia del ferrocarril del Nord, ha tingut l'atenció d'enviar-nos acompanyat de atent besa-la-má, un exemplar del follet «La Companyia del Nord i'l seu personal» que acavan de publicar.

Agraïm la finesa que ha tingut amb nosaltres el senyor Fuster.

De una manera brillant se han acavat les proves per als campionats atlètics de Catalunya i els resultats obtinguts el diumenge darrer foren dels que deixen recort i molt especialment els que fan referencia a la part que ha prés el equip que envià a Barcelona, el nostre Club Gimnàstic.

El simpàtic Pep Soler obtingué un triomf grandios, emportant se'n cinc campionats amb el salt de llargada sense impuls, llançament del disc, salts de alçada amb i sense impuls i llançament del pes. En Melchor se clasificà en segon lloc en el llançament del disco-bolo. En Nin se clasificà tercer en el llançament del pes i en la cursa de 100 metres velocitat. L'Artigues, malgrat no haver pogut lluitar en les proves finals, ha conservat la classificació de segon en els salts de alçada i llargada, sense impuls. I en

Godall, debutant en els salts amb puntal, quedà classificat en tercer lloc, éssent vençut tan sols per 20 centímetres per dos professionals.

Acavém aquestes ratlles desitjant que vegin entrenant-se encare mes els nostres atletes per a que en noves proves arribin al màxim de les classificacions, tot i enviant des de aquí la nostra mes coral felicitació pel èxit grandios obtingut i deixen a la nostra Tarragona en un lloc preminent dintre el atletisme.

Per manca d'espai deixem per al pròxim número la resenya de un acte íntim celebrat en ocasió de la marxa de un excelent amic nostre.

Ahir degué obrir novament ses portes al públic el Coliseu Mundial, inaugurant la temporada de hivern.

La nova empresa té el projecte de donar molta varietat als espectacles de cine, ópera, sarsuela, comedia i varietés, per lo que no creiem necessari avançar que si la empresa compleix amb els seus propòsits, el públic no deixarà de prestar-li el seu concurs.

Per ahir i avui está anunciat un extens programa de pelicoles aixís com també el debut del duetto «Les Graell-Font» i la notable parella de ball «Les Mary-Juli».

La comissió organitzadora del nou «Centre Nacionalista» de Barcelona que sospengué els seus treballs al proposar-se la disolució de l'«Unió Catalana» a la que déu adherir-se per acord de la reunió celebrada al Mundial Palace, ha représ la seva tasca i molt en breu convocarà, per la premsa, a Concell General de constitució, nomenament del directiu i aprovació d'estatuts.

El propòsit de la comissió, i això ho someterà a l'aprovació del Concill General, és donar al nou organisme un radical caràcter nacionalista i aleshores francament progressiu. Els inscrits per ara passen de 300.

El quadern de la *Lectura Popular* perteneixent a aquesta setmana, publica «Vers i Prosa» del malanguanyat escriptor En J. Montserrat i Archs.

Tarragona : Imp. Llorens i Cabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA :- de la :-
Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, báscules, romanes, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció den

PAURUIZ

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge
 de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

TIPOGRAFIA : DE :
 LLORENS : I : CABRÉ

CARRER FORTUNY 4
 : TARRAGONA :

HIMALAYA

El rei dels
 licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada
 MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires.

Demanen en els cafès i pasteleries
 Indicats per a casaments,
 batetjos i banquets



Sastreria

Novitat

= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA



Casa Lliteras

Recomana al públic
 sos acreditats Cafés
 Torrefacció diària

Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peçes soltes per a
 Bicycletes,

Motocicletes
 i Automovils

Olis lubricants, betzines i bujes.
 Vulcanització i venda de Neumàtics
 i càmares per a tota classe de
 Autos

Despaix i Exposició: MASDEU i C.^a

Unió, 32 : : Teléfon 259

Garage: Unió, 45

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiambres,
 conserves, vins, xampanyes
 :: i tota classe de comestibles ::

UNIO, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

DE
JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanies : Plumes
 Stilogràfiques : Pesa-carres : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MENJADORS DEL JARDÍ

— DE —
 FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
 vencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

Hotel Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
 I AUGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Café - Li. ors - Doigós

Explendit servei

: de Restaurant :

Piano elèctric - Obrt dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Teléfon, 242

Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles per a home

Gilabert Germans

PREUS BARATOS

Pere Floret

Corredor Reial de Comers

Apodaca, 9

Sabateria

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Calçats econòmics,
 a mida i de luxó.

PREUS FIXOS

Grans existències
 de totes mides i
 classes.

Carrer Major, 2
 Tarragona

Fàbrica de Braguers

Aparatos Ortopèdics

(TRENCATS)

El BRAGUER-ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTSERRAT es
 el mes pràctic i modern per a la re-
 tensió i curació de les hernies per
 cròniques i rebel·des que siguin.
 Grans existències de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infància i tot lo
 concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ
 DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT

UNION, 34 — TARRAGONA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raim sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convals-
 cencia

Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina : : Eines de totes classes : : Articles per
 a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona